
Virkninger av Norgespris

*På oppdrag fra Zero, Naturvernforbundet, Norsk
Varmepumpeforening, NHO Elektro og Elektroforeningen*

14. februar 2025

THEMA Consulting Group

Publiseringsdato

14.02.2025

Om prosjektet

Prosjektnummer *NHO-25-01*

Prosjektnavn *Virkninger av Norgespris*

Oppdragsgiver NHO Elektro, Norsk Varmepumpeforening, Elektroforeningen, ZERO og Naturvernforbundet

Om rapporten

Rapportnavn *Virkninger av Norgespris og redusert momssats på forbruk, strømpris og statlige utgifter*

Rapportnummer *2025-03*

Tilgjengelighet *Offentlig*

Prosjektbeskrivelse

THEMA er blitt engasjert av NHO Elektro, Norsk Varmepumpeforening, EFO, Zero og Naturvernforbundet for å analysere virkningene av Norgespris og redusert mva. på nettleie og beregne hvordan det vil påvirke en rekke forhåndsdefinerte temaer, inkludert husholdningenes forbruk av strøm og markedsprisen.

Forbehold

På grunn av kort analyseperiode har det vært nødvendig med flere forenklinger i analysene. Vi analyserer virkningene på frivillig sektor eller andre forbrukskunder som ikke er kjent dekket av ordningen per 11.02.25. I tillegg har vi forenklet ved å sette industriens strømutgifter/kWh lik øvrige virksomheter, og ikke tatt høyde for dagens fritak for elavgift i tiltakssonen i Nord-Norge.

Prosjektteam**Kontaktperson**

Svend Boye
E-post: svend.boy@thema.no
Tlf: +47 452 92 482

Bidragstere (alfabetisk)

Anders Lund Eriksrud	Sigrid Steinsli Austad
Iris Carrascal Simonsen	Viktor Moulin
Ivar Refsdal	Yi-Kuang Chen

THEMA Consulting Group

Postadresse: Øvre Vollgate 6
Visiting adress: Nedre Vollgate 9
0158 Oslo, Norway
www.thema.no

Innhold

- 1** Kort om THEMA, metode og data
- 2** Introduksjon: Dette koster strømmen
- 3** Alternative prismodeller for husholdninger
- 4** Virkninger av Norgespris for kraftforbruk, kraftbalanse, makslast, andre kunders strømpriser og statens utgifter
- 5** Andre forslag for å avlaste husholdningenes utgifter

THEMA

Hvem er vi?

> 50

fulltidsansatte

Tverrfaglige team

samfunnsøkonomer,
sivilingeniører og
bedriftsøkonomer

Kontorer i

Oslo og Berlin

THEMA er et konsulentbyrå som er spesialisert på energisektoren og energiomstilling

Hva gjør vi?

THEMA er **spesialisert innen energisektoren** og hjelper alle typer kunder med utfordringer knyttet til energiomstilling

Hvordan utvikler markedene seg?

Politikk og reguleringer

Hvordan bør politikk og reguleringer utformes?

Markedsanalyse

Strategi og transaksjoner

Hvordan kan bedrifter og investorer skape verdier i sektoren?

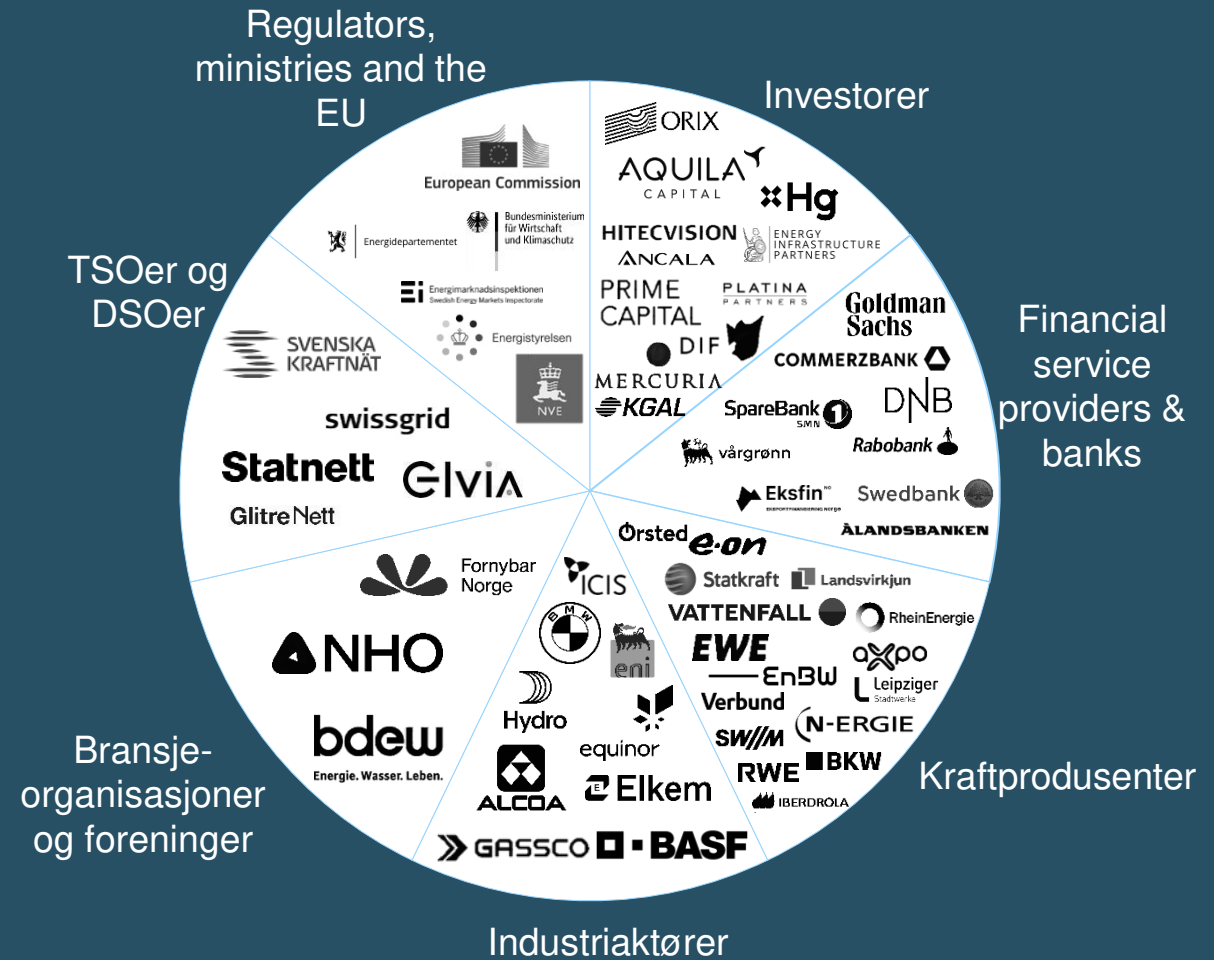
For hvem?

- Offentlige myndigheter
- Bransjeorganisasjoner
- Kraftprodusenter
- Nettselskap
- Interessegrupper
- Teknologiprodusenter
- Investorer
- Produksjons- og transportselskaper

Vi tilbyr pålitelig, uavhengig analyse og rådgivning...

... til en variert kundebase gjennom hele verdikjeden

Vi baserer vår markedsanalyse på et solid datagrunnlag og avanserte modelleringsverktøy

Nøkkelen til vår analyse er vår TheMA-modell, en høyt avansert og internasjonalt anerkjent kraftmarkedssimuleringsmodell

1

Europeisk dekning

Med granularitet ned til subnasjonalt prisområdetivå. Samtidig optimalisering på tvers av alle anlegg og grensekryssende forbindelser, inkludert hybrider.

2

Detaljert modellering av sektorkobling og termiske kraftverk

Detaljert representasjon av sektorkobling med hydrogensektoren og avansert elektrolysemodellering. Modellen tar også hensyn til oppstartskostnader, rampingbegrensninger og varmerelaterte begrensninger (CHP) for termiske kraftverk

3

Detaljert modellering av fornybare energikilder

Timebaserte data for vind, sol, vannkraft og etterspørsel, tilgjengelig for mer enn 40 historiske værår (1981-2020). Detaljert vannkraftmodellering med realistiske begrensninger relevante for vannkraftverk i Norden og Alperegionen

Kontinuerlig oppdatert

Transparent og enkelt å bruke

Tilbaketestet og validert

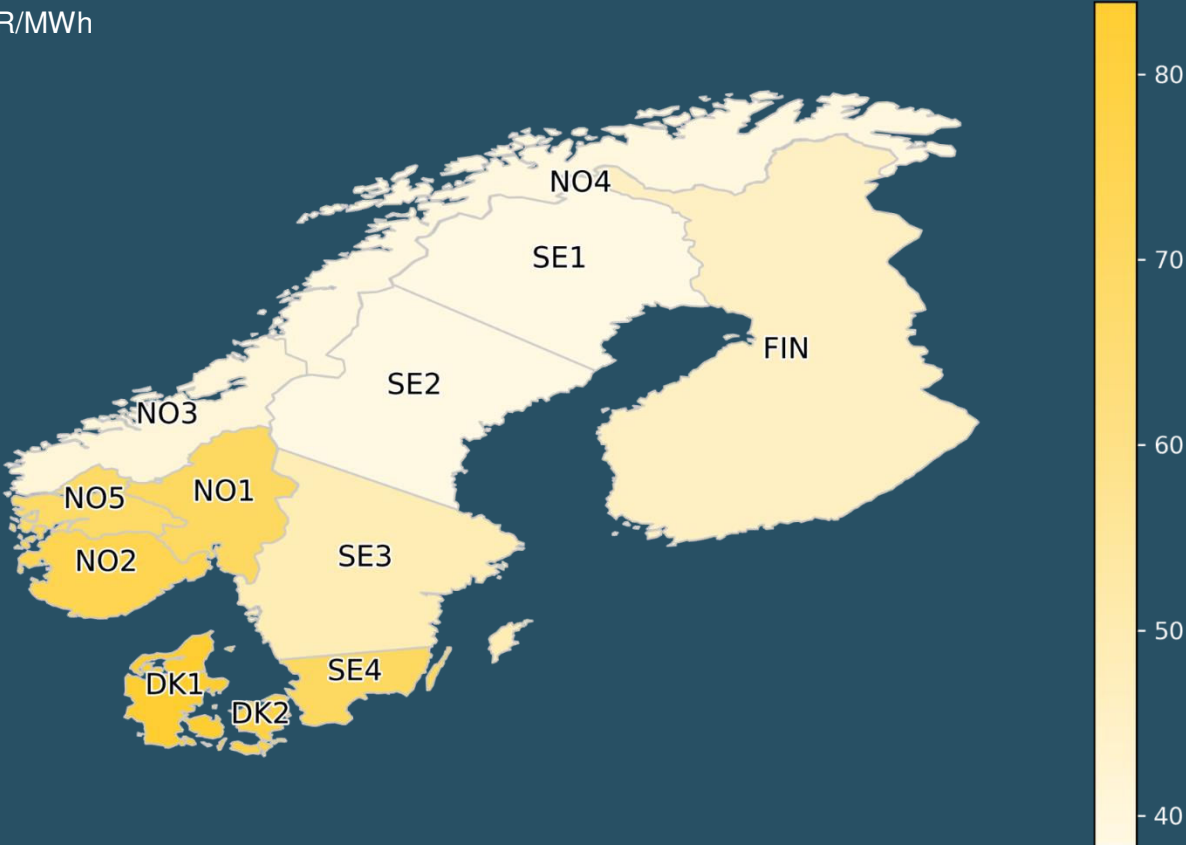

Store, aktive brukergrupper

2025: Fortsatt store prisforskjeller mellom nord og sør

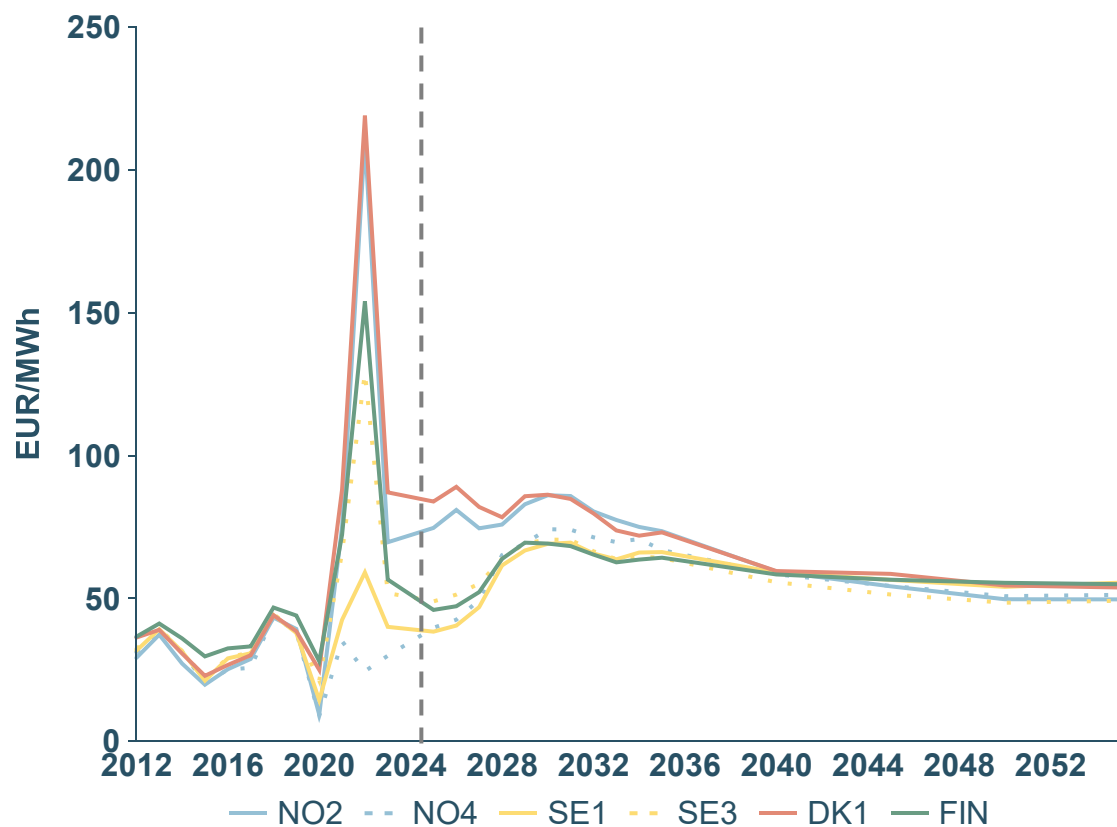
Strømpriser i THEMAs «Base scenario» i 2025

Priser i EUR/MWh

Prisforskjellene forventes å reduseres fremover

Strømpriser «Base scenario» (fra nov. 2024 – for illustrasjon)

Forhold om bidrar til reduserte prisforskjeller fremover

Nord-sør nettoppgradering

- Bedre flyt nord-sør i Norge og Sverige
- Norsk nettoppgradering fra midten av 2020-tallet
- Svensk nettoppgradering fra 2028

Økt etterspørsel i nord

- Elektrifisering og ny industri i nordlige prisområder
- Overskuddet i nord vil reduseres mot 2030

Utvikling av havvind i sør

- Havvind i Norge Sverige vil være knyttet til særlige prissoner og øke tilbudet av strøm der

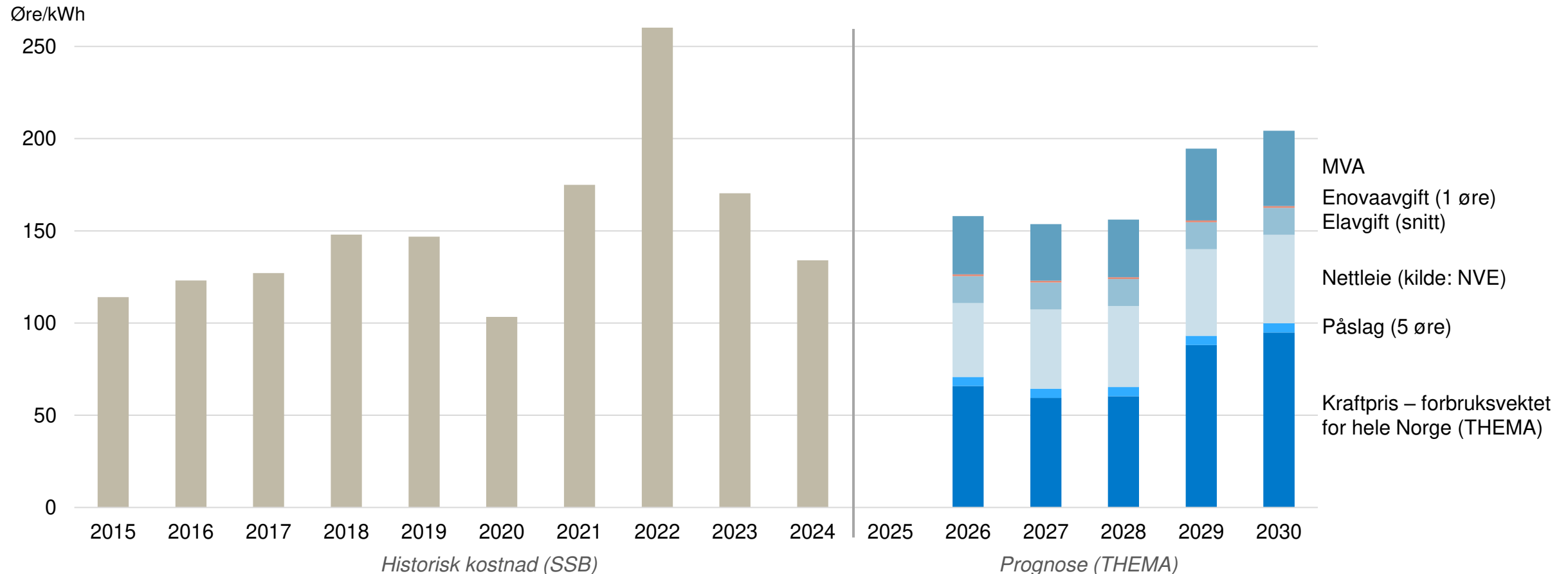
Innhold

- 1 Kort om THEMA, metode og data
- 2 **Introduksjon: Dette koster strømmen**
- 3 Alternative prismodeller for husholdninger
- 4 Virkninger av Norgespris for kraftforbruk, kraftbalanse, makslast, andre kunders strømpriser og statens utgifter
- 5 Andre forslag for å avlaste husholdningenes utgifter

Husholdningene betaler kraftpris, påslag, nettleie, elavgift, enovaavgift og mva. Med markedspriser vil strøm koste 1,5-2 kr/kWh fremover, mot 1-1,5 kr/kWh tidligere

Samlede kostnader til strøm (markedspriser), i øre per kilowatttime (kWh), 2025-kr. (foreløpige beregninger fra THEMA's februar rapport for 2025)

Gitt markedspriser (ikke strømstøtte til husholdninger). Spart nettleie forutsetter at energiltakene gir proporsjonal reduksjon i både energi- og effekt/fastledd i nettleien

Alternative prismodeller: Husholdningene betalte tidligere markedspris og får nå strømstøtte. Regjeringen har foreslått Norgespris og redusert mva. for nettleie

Markedspriser

- Husholdningene betaler spotpris, i tillegg til øvrige avgifter
- Moms på nettleien ligger på 25 prosent

Strømstøtte per februar 2025

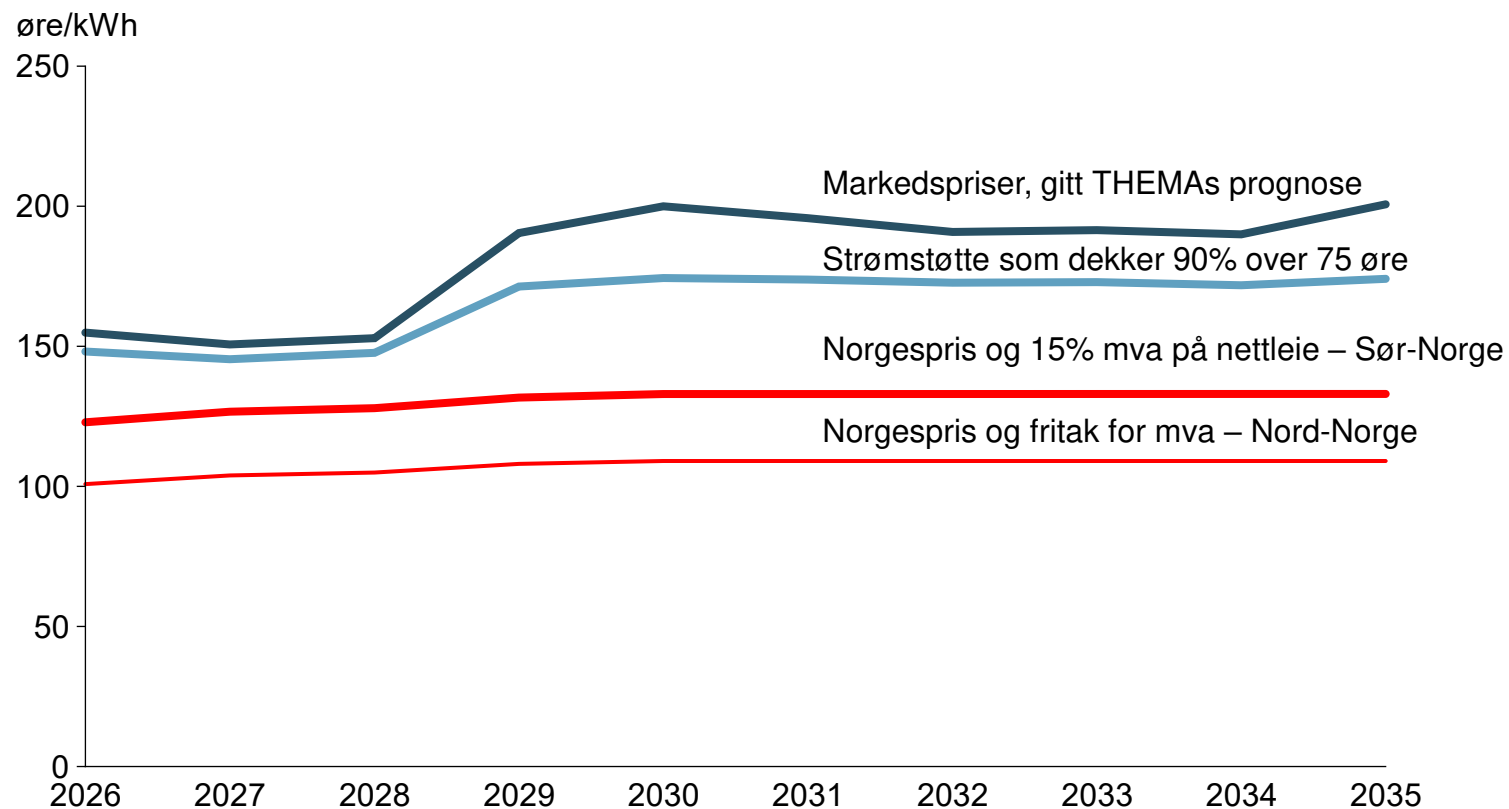
- Staten støtter 90 prosent av strømprisen over 75 øre/kWh ekskludert mva.
- I timer under 75 øre/kWh betaler husholdningene spotpris
- Moms på nettleien ligger på 25 prosent
- Gjelder kun for bolig, ikke fritidsbolig

Norgespris (ink. redusert mva.)

- For 2026 har regjeringen foreslått at husholdningene skal betale 40 øre/kWh ekskludert mva., 50 øre/kWh inkludert mva.
 - I forslaget ligger det at prisen skal fastsettes år for år, og at den kan justeres ved utsikter til endrede priser.
 - For å vise virkningene av 40 øre eks. mva. lar vi dette ligge fast i antagelsen
- I timer der spotprisen er under 40 øre/kWh betaler husholdningene fortsatt fastprisen
- Moms på nettleien ligger på 15 prosent – forutsatt for hele perioden. Vi har foreløpig ikke regnet på konsekvensen av full avvikling av moms på nettleie fra neste stortingsperiode.
- Gjelder både for bolig og fritidsbolig

Strømkostnad per prismodell i øre/kWh for Norge i snitt

Total strømutfgift per kWh, inkludert moms (2025-kroner)

Vi legger til grunn at nettleien vil øke i realpriser mot 2030, i tråd med NVEs estimer. Dette forklarer at Norgesprisen er svakt stigende fra 2026 til 2030.

Gjennomsnittlig utgift/kWh 2026-2035

Markedspris: 182 øre/kWh

Strømsøtte: 165 øre/kWh

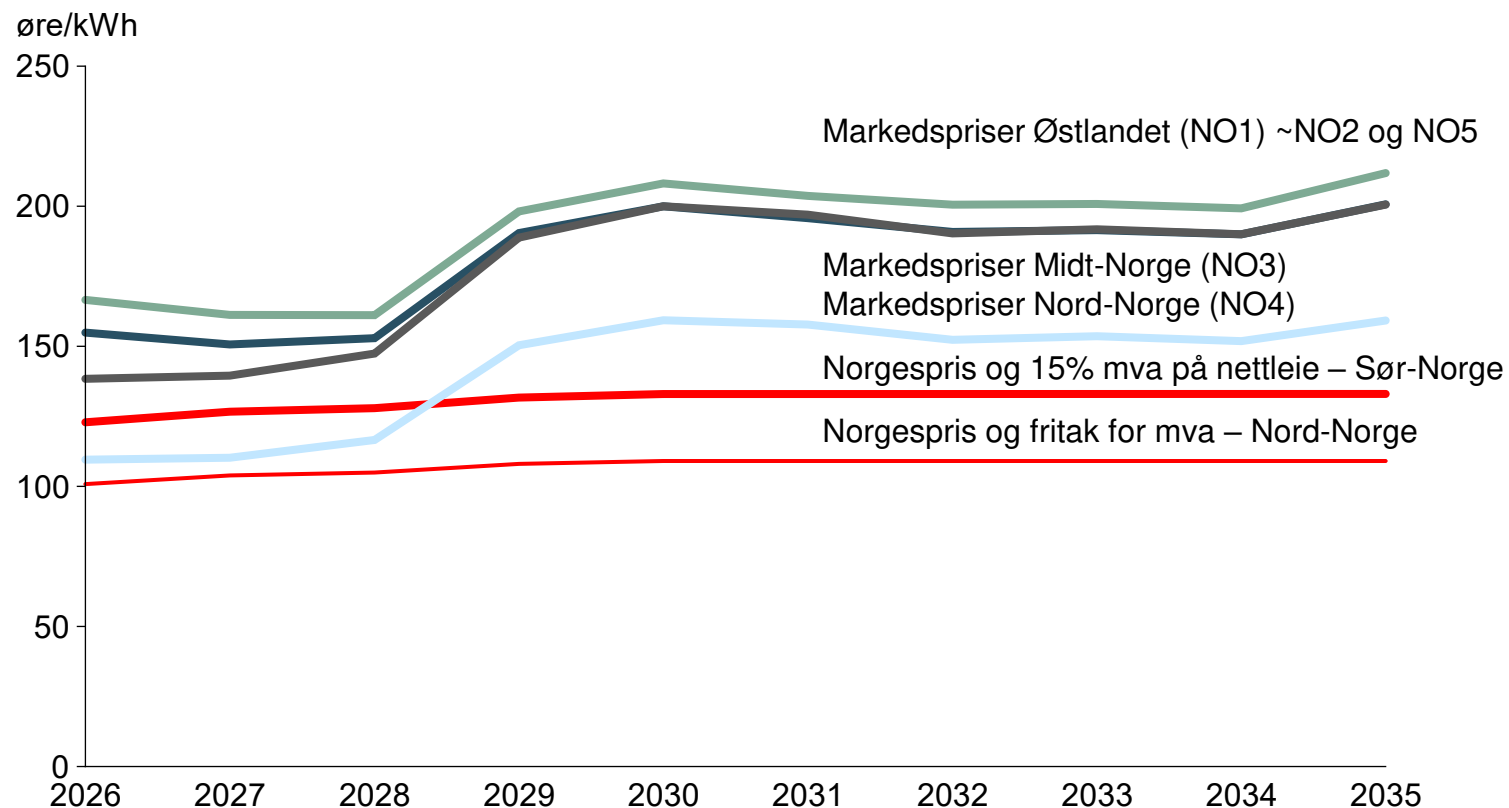
- 9% lavere enn utgift med markedspris

Norgespris og 15% mva nettleie: 127 øre/kWh

- 30% lavere enn utgift med markedspris
- 23% lavere enn utgifter med strømsøtte

Strømkostnad per prismodell for ulike prissoner

Total strømutfgift per kWh, inkludert moms (2025-kroner)

Norgespris vil til å begynne med redusere husholdningspriser i Sør-Norge

Prisreduksjon fra Norgespris i 2026:

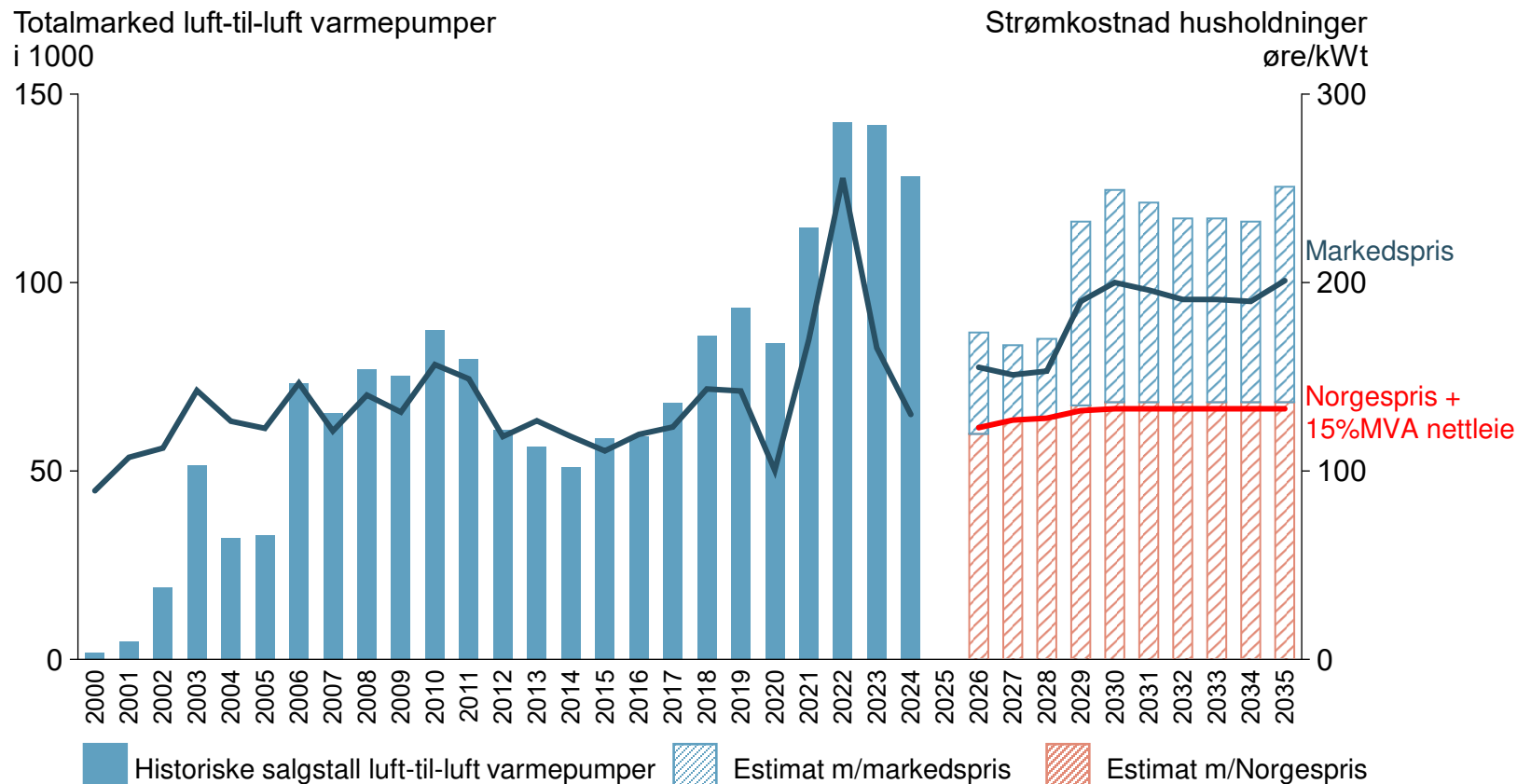
- Østlandet (NO1): -27%
- Sørvest-Norge (NO2): -29%
- Midt-Norge (NO3): -12%
- Nord-Norge (NO4): -8%
- Vestlandet (NO5): -22%

Prisreduksjon fra Norgespris i 2035:

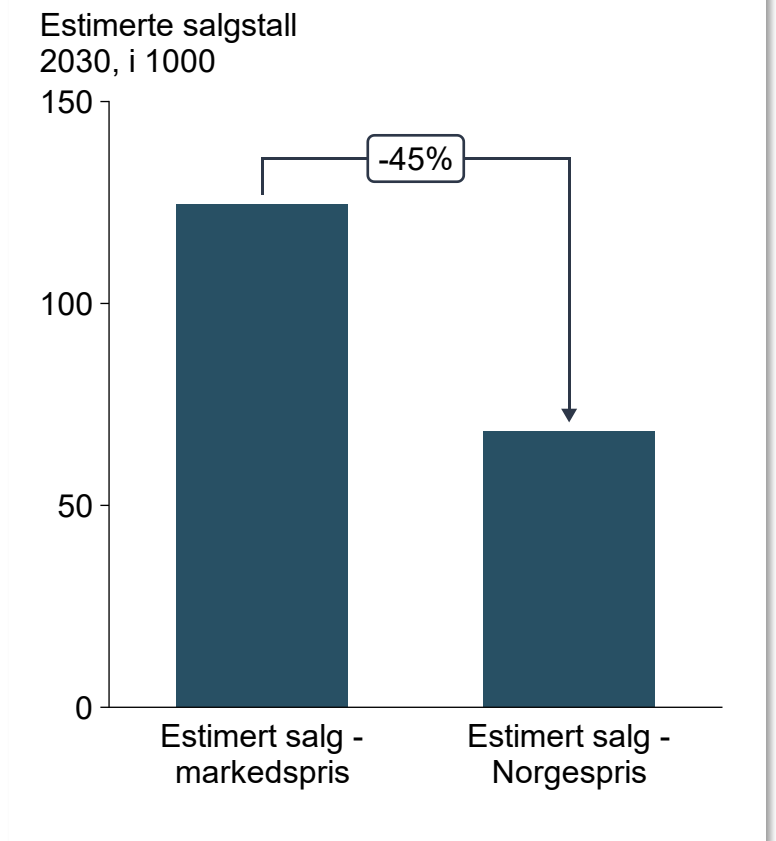
- Østlandet (NO1): -38%
- Sørvest-Norge (NO2): -35%
- Midt-Norge (NO3): -34%
- Nord-Norge (NO4): -31%
- Vestlandet (NO5): -36%

Husholdningens strømpriser påvirker vaner og investeringer i energieffektivisering og strømkrevende apparater. *Eksempel fra markedet for varmepumper*

Historisk sammenheng mellom strømpris og varmepumpesalg*, og estimert varmepumpesalg med Norgespris mot 2035

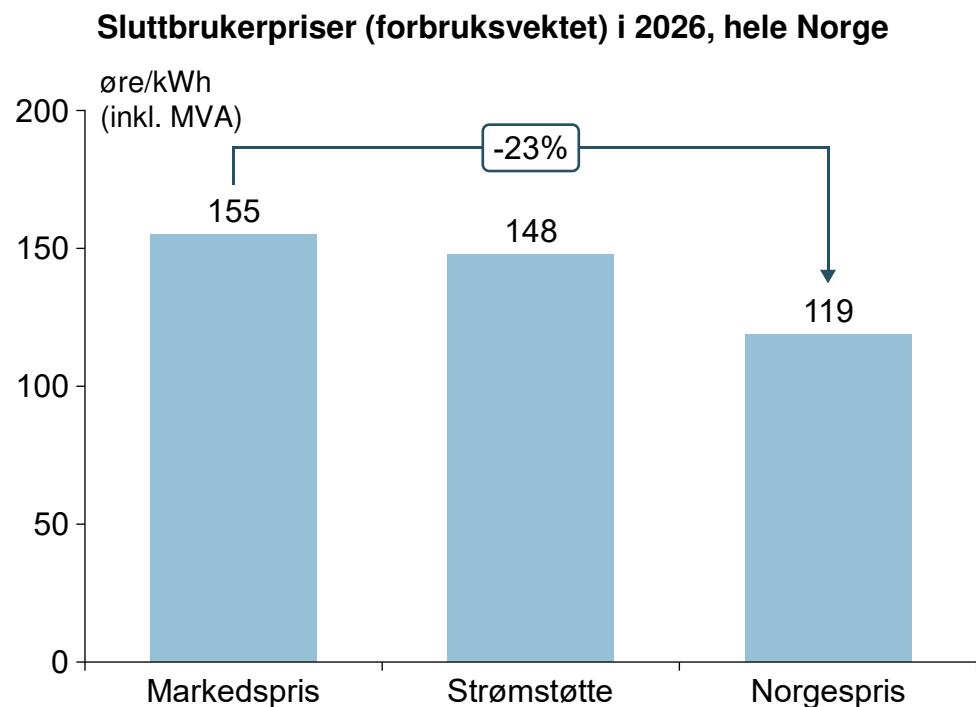
Salget av varmepumper kan bli ~45% lavere med Norgespris enn med markedspris i 2030

*Markedstall fra Norsk Varmepumpeforening. Prognose totalmarked mot 2035 basert på regresjon av historiske data opp mot forventet markedspris og Norgespris.

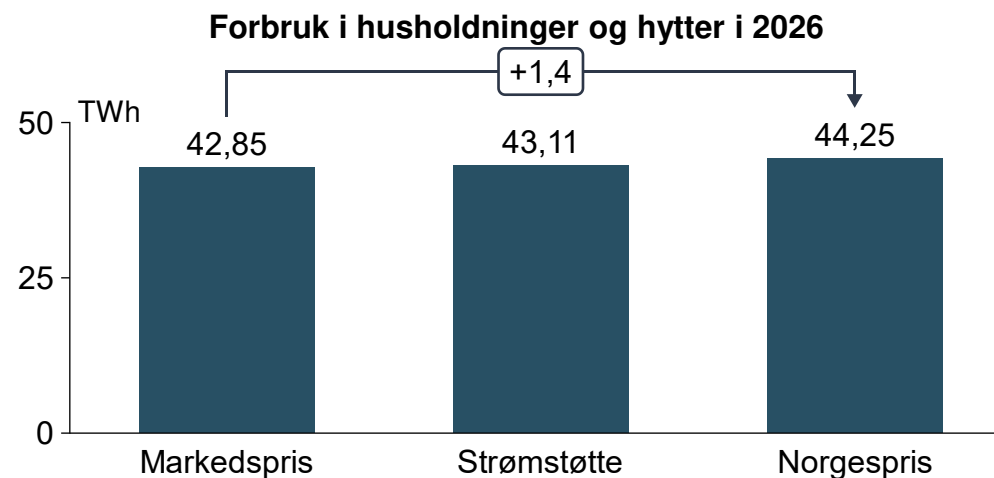
Norgespris og redusert MVA på nettleie vil bidra til høyere kraftforbruk i husholdninger

Norgespris og redusert MVA vil gi vesentlig lavere utgifter per kilowatttime i 2026

Lavere priser vil bidra til økt forbruk, men det er usikkert hvor stor effekten vil bli

Det er svært usikkert hvor mye husholdningsforbruket vil respondere på en prisendring. Vista (2022) anbefaler en **priselastisitet på -0,15** for husholdningsforbruk med **kortsiktige tilpasninger**, som tilsier at forbruket øker med 1,5% dersom prisen faller med 10%. Estimatenes spriker svært mye. Dette tilsier at **husholdningsforbruket i Norge vil øke med 1,4 TWh i 2026**, som følge av Norgespris og redusert MVA, sammenlignet med markedspriser.

Den langsiktige forbruks- økningen er høyere, ettersom husholdninger tilpasser investeringer og vaner

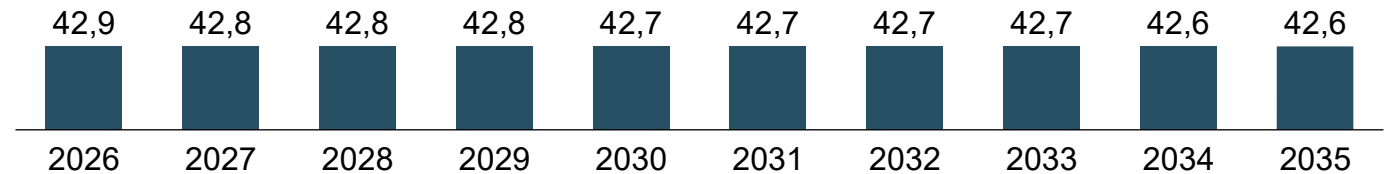
Dersom Norgespris-ordningen fører til vedvarende lavere strømpriser for norske husholdninger vil insentivene til å investere i nye energieffektive løsninger, som varmepumper eller etterisolering, reduseres. Det er derfor sannsynlig at responsen på lang sikt vil være større enn på kort sikt.

Også den langsiktige priselastisiteten er svært usikker, med sprikende estimater. Vista (2022) anbefaler å benytte en priselastisitet på -0,6 for langsiktige tilpasninger (6% økning i forbruket ved en 10 prosent reduksjon i sluttbrukerprisen).

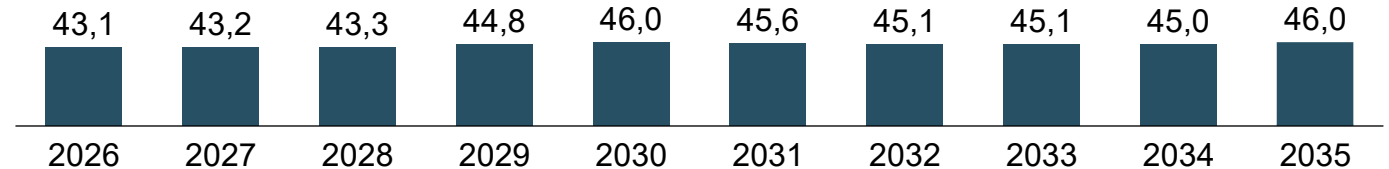
Funnene fra Vistas rapport indikerer at virkningen kan bli enda høyere ved store prisendringer (over 10%). Dette er foreløpig ikke lagt til grunn i våre analyser.

Hvis priselastisiteten øker fra 0,15 i 2026 til 0,6 i 2030 vil forbruket øke med 7,5 TWh, gitt lik 40 øre Norgespris i perioden

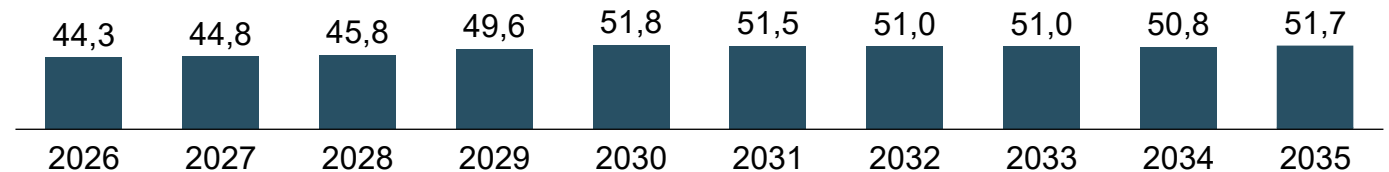
Markedspriser: Forventet forbruk (TWh) i husholdninger og hytter

Strømstøtte: Forventet forbruk (TWh) i husholdninger og hytter

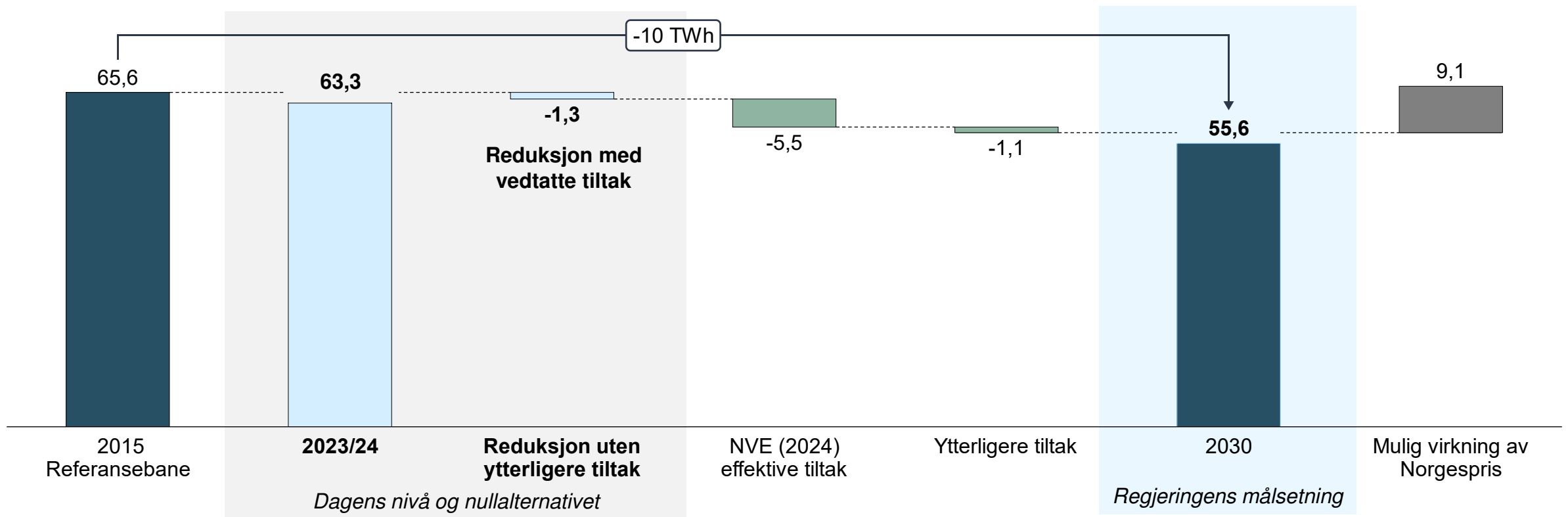

Norgespris+reduisert MVA nettleie: Forventet forbruk (TWh) i husholdninger og hytter

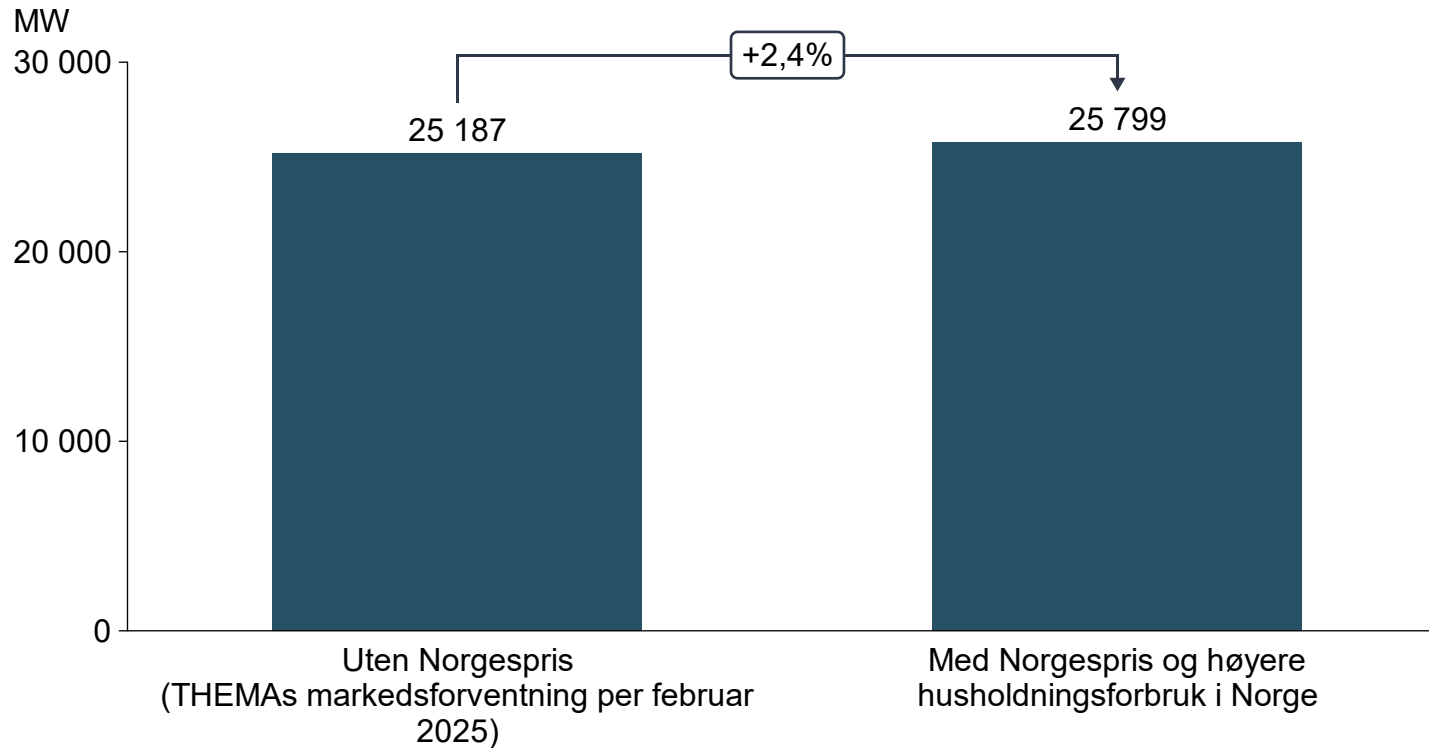
Strømbruk i bygg virker å være på vei ned 3 TWh mot 2030 med vedtatte virkemidler. Målet om 10 TWh kan være innen rekkevidde, men ikke med Norgespris på strøm

Strømbruk og strømsparing i bygg 2015–2030 – både husholdninger og yrkesbygg [TWh]

Partiell analyse for 2026: Økt husholdningsforbruk og mindre fleksibilitet i forbruket bidrar til høyere effekttopper

Simulert topplast i Norge i 2026 i et normalt værår

... som fører til økt behov for nett

Topplasten i systemet øker mer enn endringen i årlig forbruk ville tilsi:

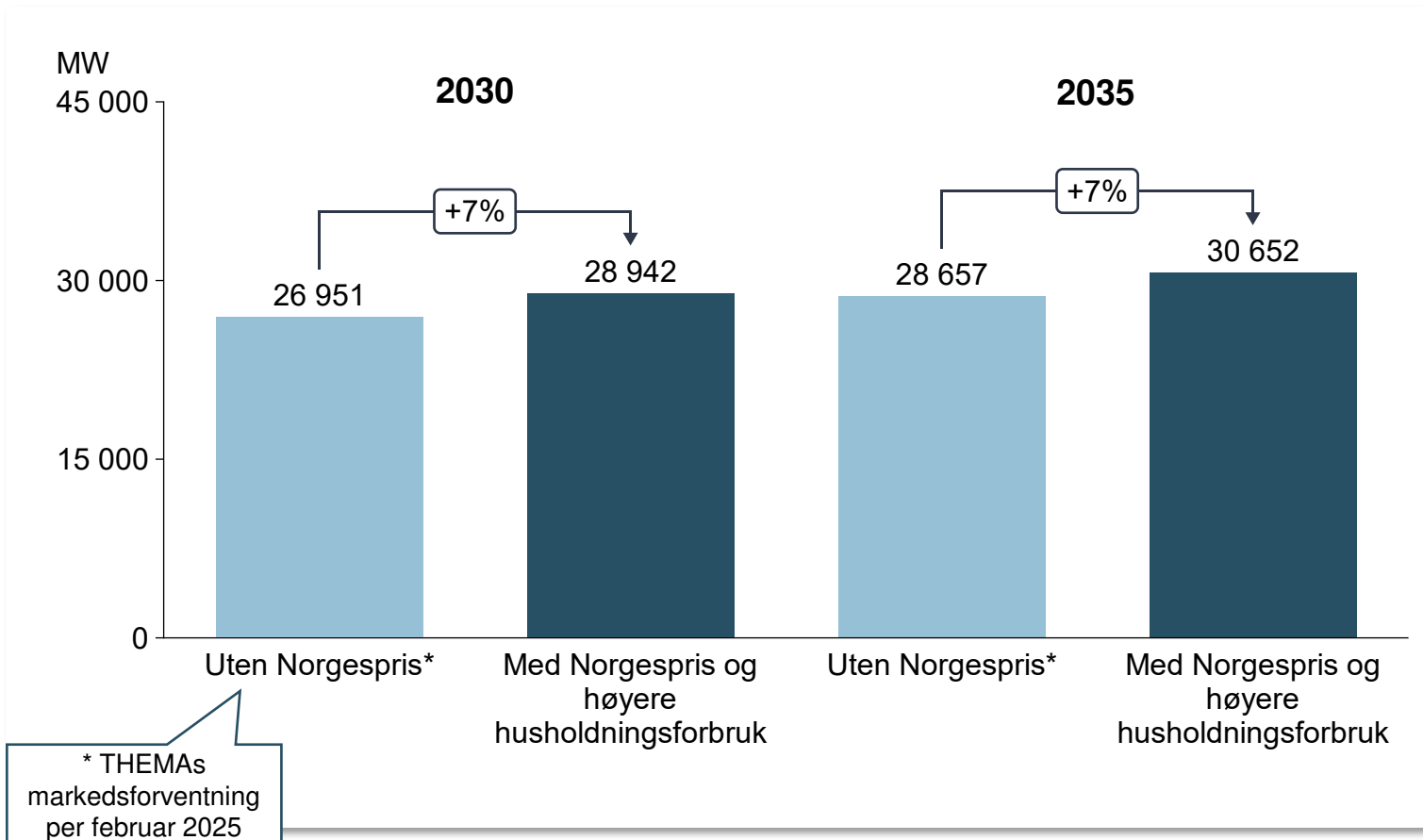
1. Husholdninger har høyere forbruk på vinteren enn om sommeren. Derfor har en forbruksendring i husholdningene større påvirkning på topplasten enn for eksempel en tilsvarende forbruksendring i industrien.
2. Med Norgespris tar man bort husholdningers incentiver til å flytte lasten fra timer med høy pris (og høy last i systemet) til timer med lav pris

Med høyere topplast øker også behovet for kapasitet i nettet.

NB: Resultater fra en partiell analyse, uten å hensynta reduksjon i aktivitet hos virksomheter som følge av økte strømpriser

Partiell analyse for 2030 og 2035: Økt husholdningsforbruk og mindre fleksibilitet bidrar til høyere effekttopper

Simulert topplast i Norge i 2030 og 2035 i et normalt værår

Kilde: Simuleringer med kraftmarkedsmodellen TheMA. I simuleringene har vi ikke tatt hensyn til eventuell respons i andre sektorer.

... som fører til økt behov for nett

Topplasten i systemet øker mer enn endringen i årlig forbruk ville tilsi:

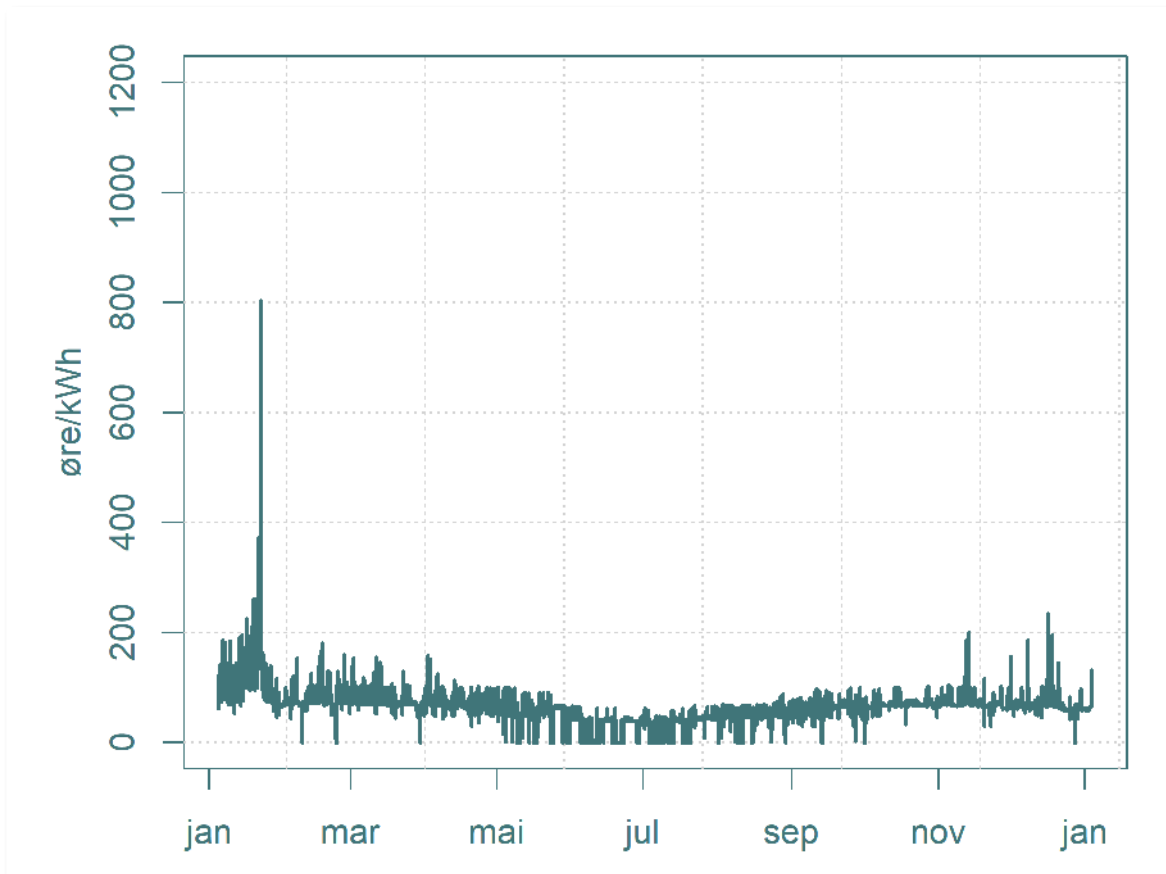
1. Husholdninger har høyere forbruk på vinteren enn om sommeren. Derfor har en forbruksendring i husholdningene større påvirkning på topplasten enn for eksempel en tilsvarende forbruksendring i industrien.
2. Med Norgespris tar man bort husholdningers insentiver til å flytte lasten fra timer med høy pris (og høy last i systemet) til timer med lav pris

Med høyere topplast øker også behovet for kapasitet i nettet.

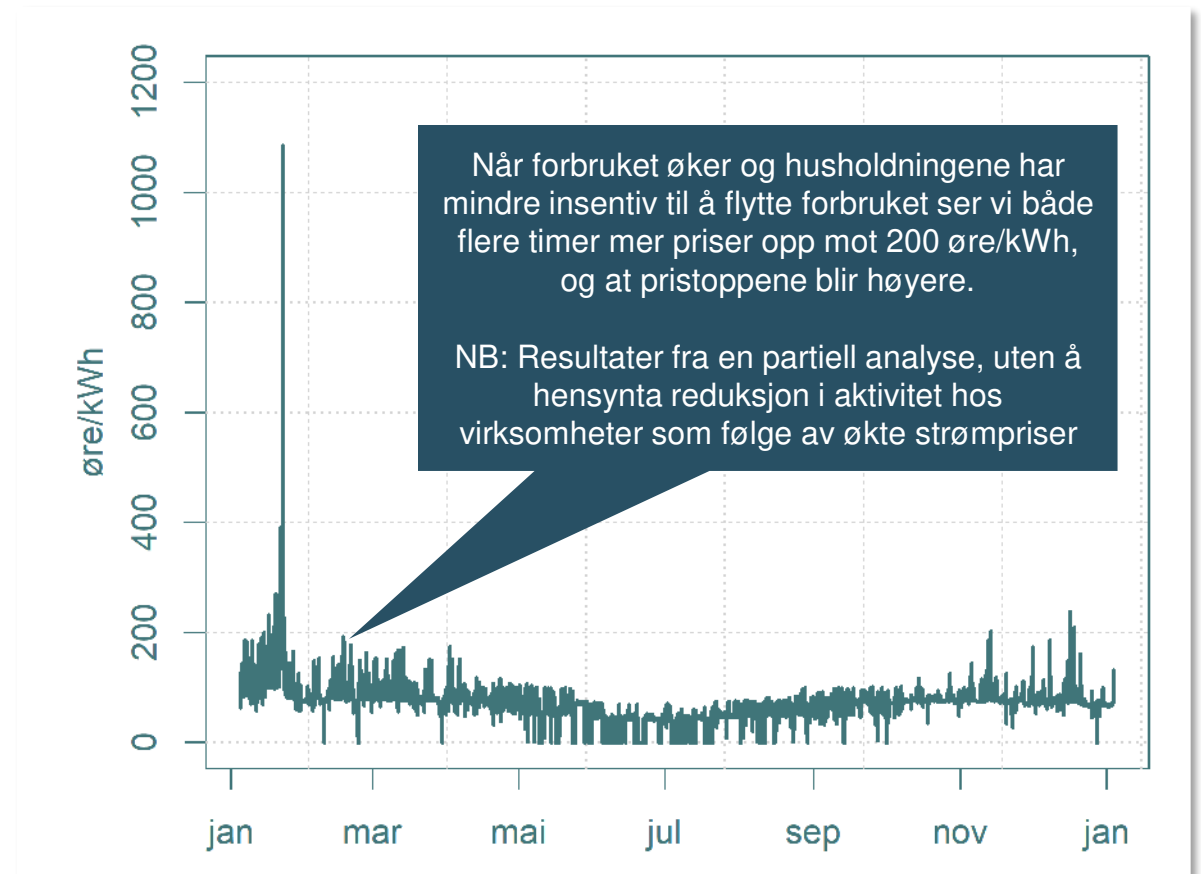
NB: Resultater fra en partiell analyse, uten å hensynta reduksjon i aktivitet hos virksomheter som følge av økte strømpriser

Partiell analyse for 2026: Økt forbruk og manglende insentiver til å tilpasse forbruket til prissvingningene i markedet vil føre til flere og høyere pristopper for virksomheter

Simulerte timepriser i NO1 i 2026 uten Norgespris

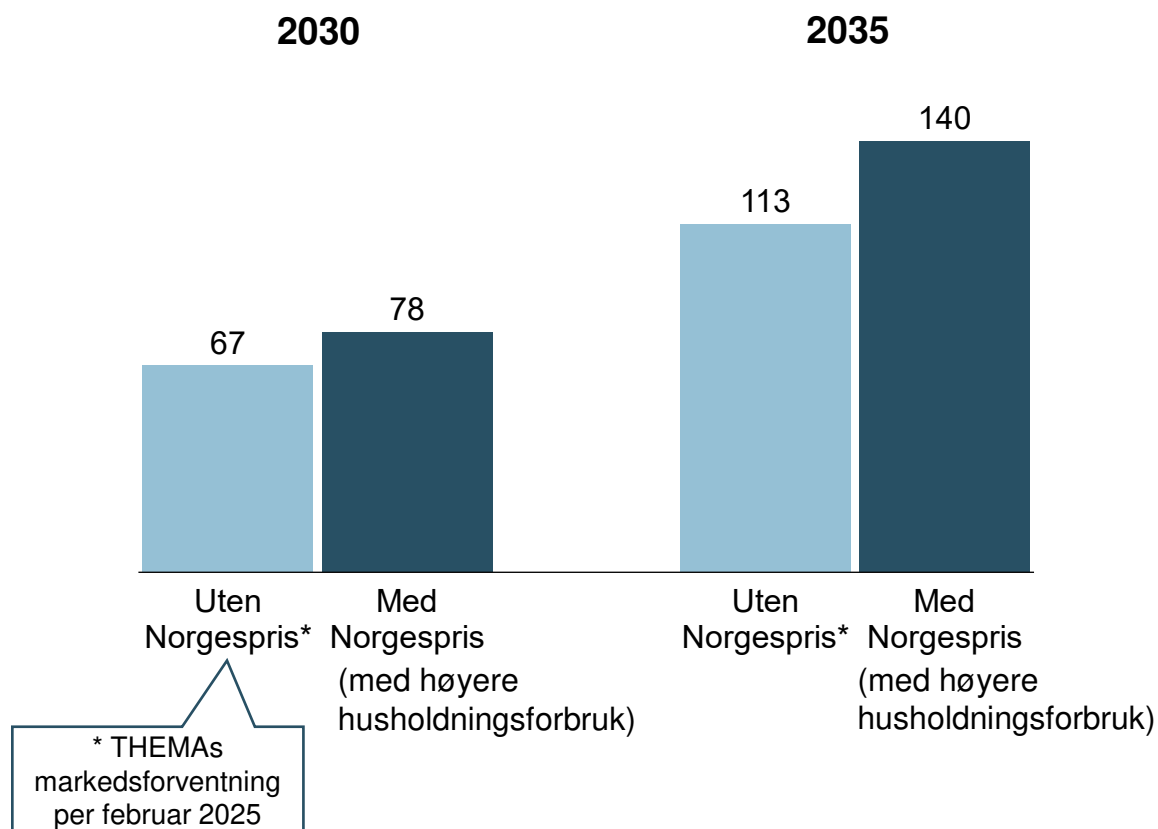
Simulerte timepriser i NO1 i 2026 med Norgespris og høyere husholdningsforbruk i Norge

Kilde: Simuleringer med kraftmarkedsmodellen TheMA. I simuleringene har vi ikke tatt hensyn til eventuell respons i andre sektorer.

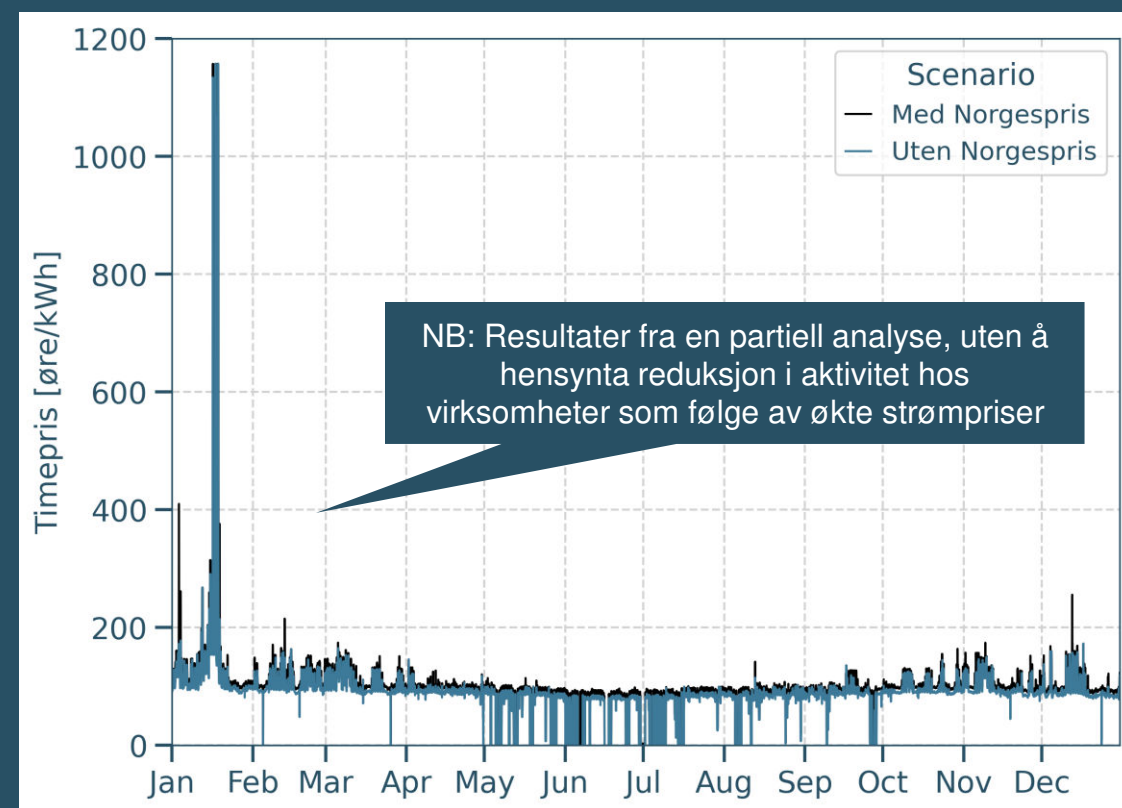
Partiell analyse for 2030: Økt husholdningsforbruk og mindre prissignal gir flere pristopper for virksomheter

Antall timer med priser høyere enn 200 øre/kWh i NO1

Vi forventer høyere pristoppene når forbruket øker som følge av Norgespris

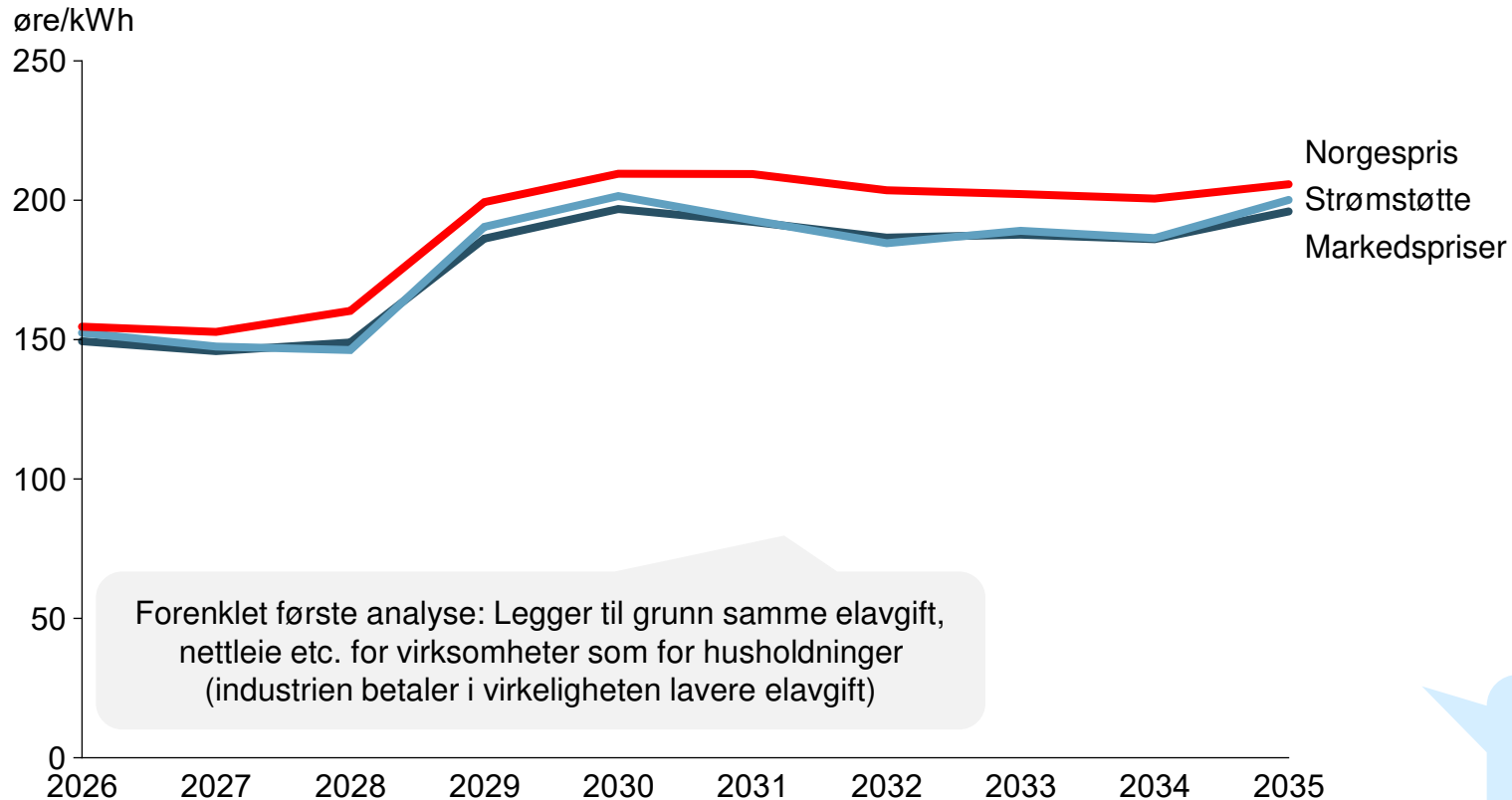
Simulerte timepriser i NO1 i 2030 uten og med Norgespris og høyere husholdningsforbruk i Norge

Kilde: Simuleringer med kraftmarkedsmodellen TheMA. I simuleringene har vi ikke tatt hensyn til eventuell respons i andre sektorer.

Økt forbruk som følge av strømstøtte og Norgespris gir høyere priser for virksomheter, offentlig sektor og industri

Total strømavgift per kWh for andre kunder (virksomheter, offentlig sektor og industri), inkludert moms, for virksomheter, gitt ulike støtteordninger for husholdninger

Gjennomsnittlig utgift/kWh 2026-2035

Markedspris (for alle): 177,6 øre/kWh

- Lavere enn for husholdninger pga. annen geografisk fordeling

Husholdninger får strømstøtte: 179 øre/kWh

- 2% høyere enn utgift med markedspris for alle

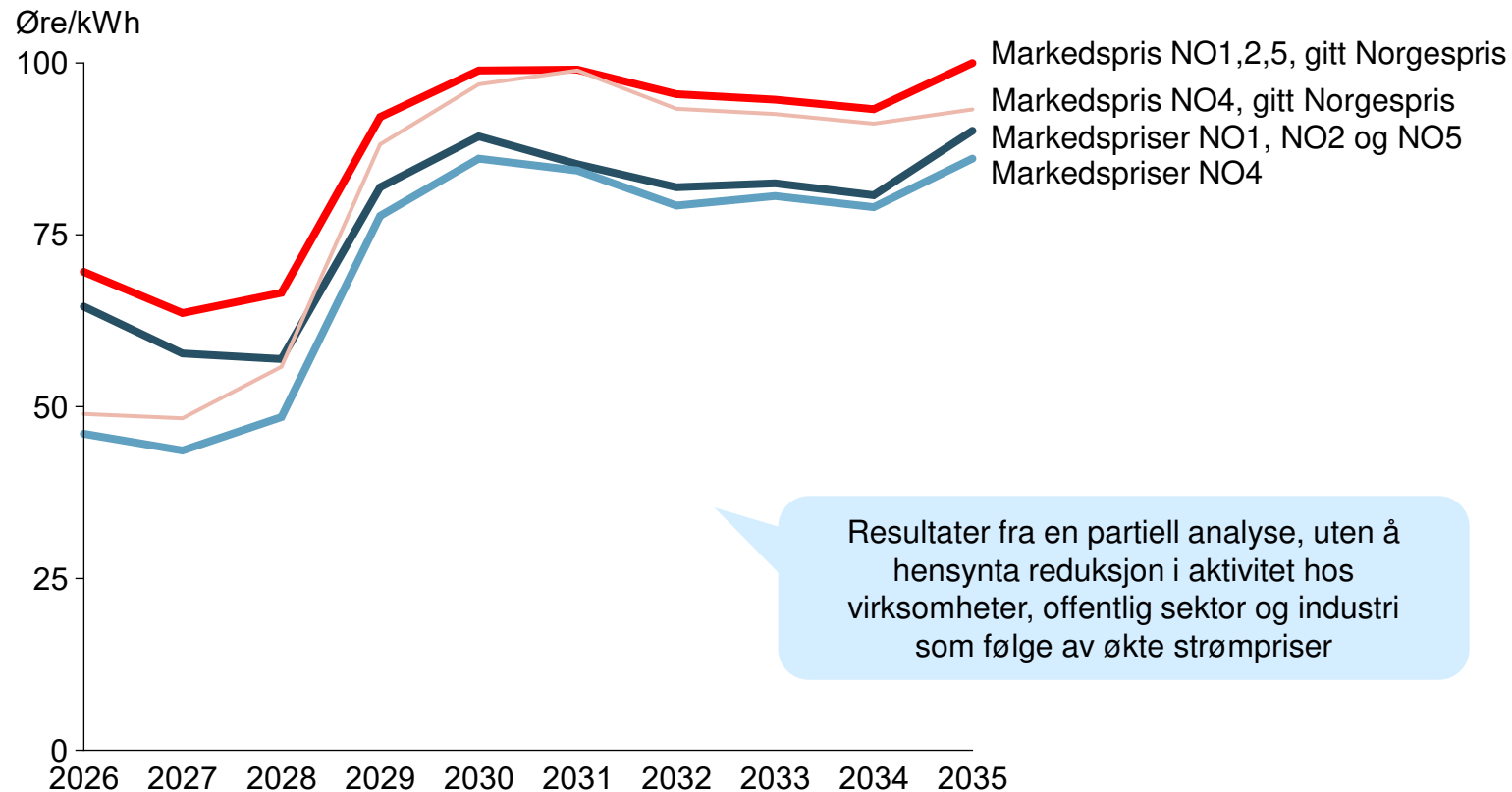
Norgespris og 15% mva nettleie: 190 øre/kWh

- 7% høyere enn med markedspris for alle
- 4,5% høyere enn med strømstøtte til hushold.

Resultater fra en partiell analyse, uten å hensynta reduksjon i aktivitet hos virksomheter, offentlig sektor og industri som følge av økte strømpriser

Økt forbruk som følge av strømstøtte og Norgespris gir høyere priser for virksomheter, offentlig sektor og industri

Total strømkostnad eks. mva. i øre andre kunder (virksomheter, offentlig sektor og industri), inkludert moms, for virksomheter, gitt ulike støtteordninger for husholdninger

Norgespris vil bidra til økte priser for virksomheter i alle prisområder

Estimert prisøkning fra Norgespris i 2026:

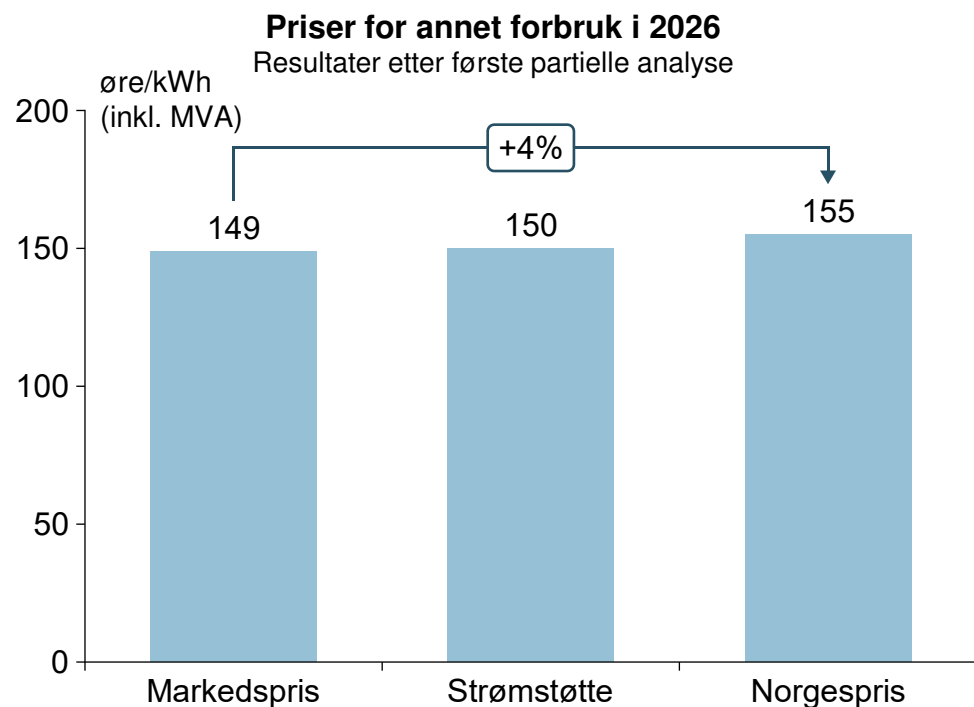
- Østlandet (NO1): +6,3 øre
- Sørvest-Norge (NO2): +5,7 øre
- Midt-Norge (NO3): +3,8 øre
- Nord-Norge (NO4): +3,6 øre
- Vestlandet (NO5): +6,7 øre
- Norge: +5,2 øre

Estimert prisøkning fra Norgespris i 2035:

- Østlandet (NO1): +12,3 øre
- Sørvest-Norge (NO2): +8,6 øre
- Midt-Norge (NO3): +9,7 øre
- Nord-Norge (NO4): +8,9 øre
- Vestlandet (NO5): +9,0 øre
- Norge: +10 øre

Vi forventer at virksomheter, offentlig sektor og industri vil redusere og avvikle aktivitet som følge av økte priser

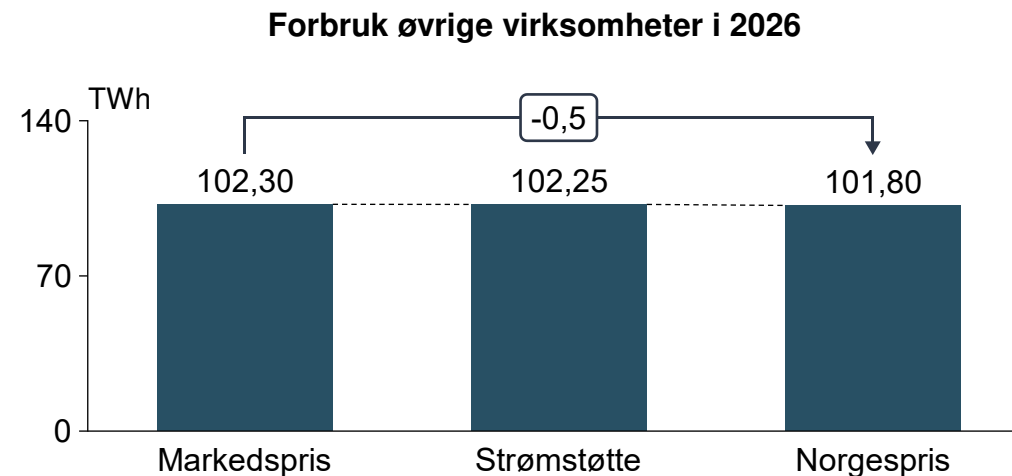
Med Norgespris forventer vi at prisene for virksomheter, offentlig sektor og industri øke

Forenklet første analyse: Legger til grunn samme elavgift, nettleie etc. for virksomheter som for husholdninger (stemmer ikke for industrien)

Virksomheter, offentlig sektor og industri vil redusere sitt forbruk, men det er usikkert hvor stor endringen blir

Det er usikkert hvordan virksomheter, offentlig sektor og industri vil respondere på en prisendring. Vista (2022) anbefaler en **priselastisitet på -0,15** for næringsforbruk med **kortsiktige tilpasninger**, som tilsier at forbruket faller med 1,5% dersom prisen øker med 10%. Dette tilsier at **virksomhetenes forbruk i Norge vil reduseres med 0,5 TWh i 2026**.

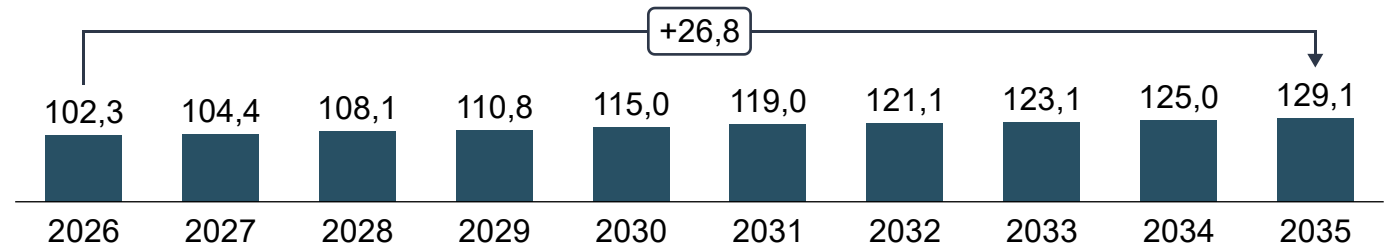
På lang sikt er virksomheter mer elastiske enn husholdninger

Dersom markedsprisene blir vedvarende høyere som følge av økt forbruk hos husholdningene under Norgesprisordningen, vil virksomheter få insentiver til å erstatte forbruket med andre energikilder eller investere i andre energieffektive løsninger.

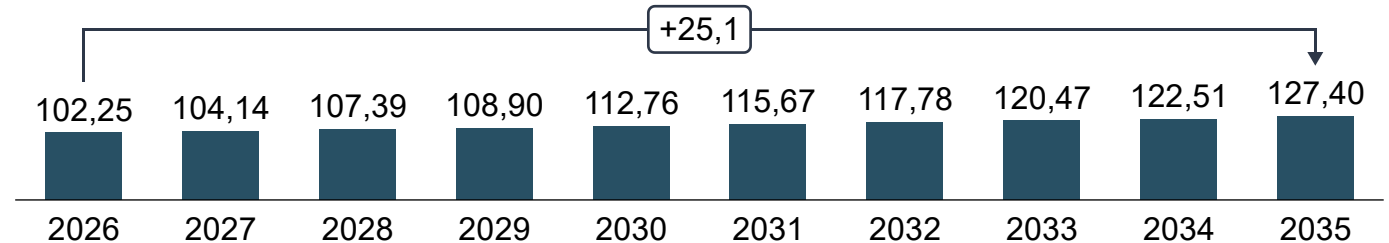
Også den langsiktige priselastisiteten er svært usikker, med sprikende estimater. Vista (2022) anbefaler å benytte en priselastisitet på -0,8 for langsiktige tilpasninger (8% forbruksnedgang dersom prisen øker med 10 prosent). Funnene indikerer at virkningen kan bli enda høyere ved store prisendringer (over 10%). Dette er foreløpig ikke lagt til grunn i våre analyser.

Hvis priselastisiteten øker fra 0,15 i 2026 til 0,8 i 2030, vil aktivitet og forbruk i virksomheter bli 5 TWh lavere med Norgespris på 40 øre eks. mva. enn med markedspris for alle

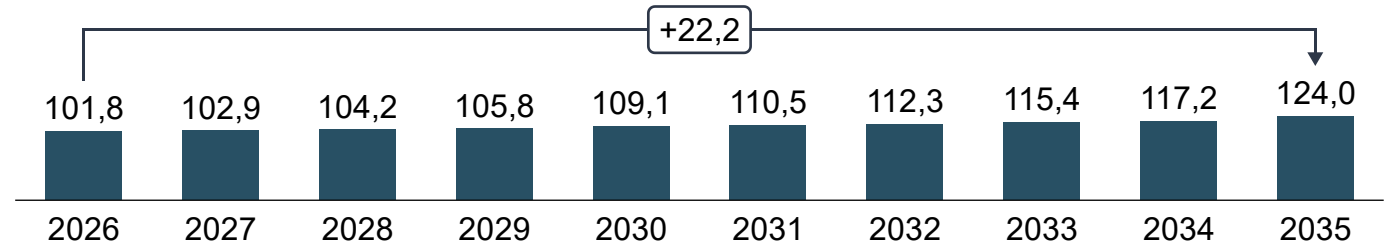
Markedspriser: Forventet forbruk (TWh) i virksomheter, offentlig sektor og industri

Strømsstøtte: Forventet forbruk (TWh) i virksomheter, offentlig sektor og industri

Norgespris+reduisert MVA: Forventet forbruk (TWh) i virksomheter, off. sektor og industri

Kraftbalansen er resultatet av produksjon minus forbruk

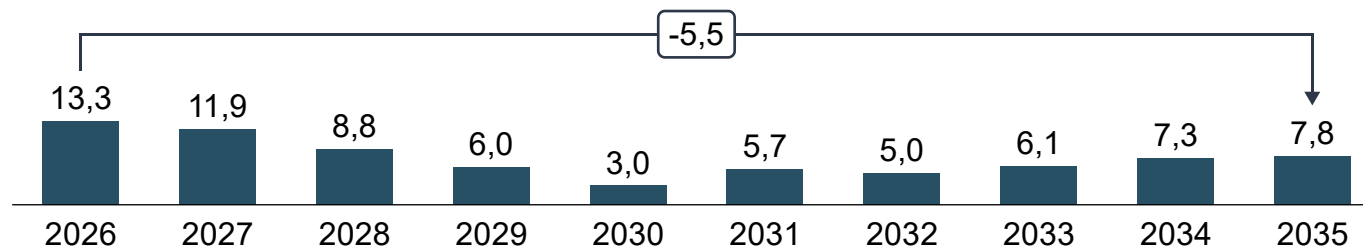
Kraftbalansen viser Norges eksport av strøm minus Norges import

En positiv kraftbalanse betyr at vi eksporterer mer enn vi importerer. Dette indikerer at vi har lavere priser enn land vi handler med i snitt. Dette er igjen viktig for næringslivets konkurransekraft.

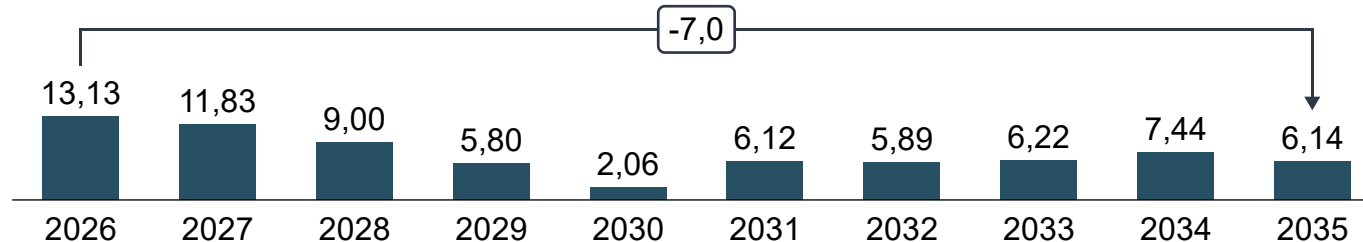
I dette forenklete estimatet legger vi til grunn at produksjonen ikke økes mot 2035 som følge av høyere priser

Dersom Norgespris holdes på 40 øre i perioden kan kraftbalansen forverres vesentlig

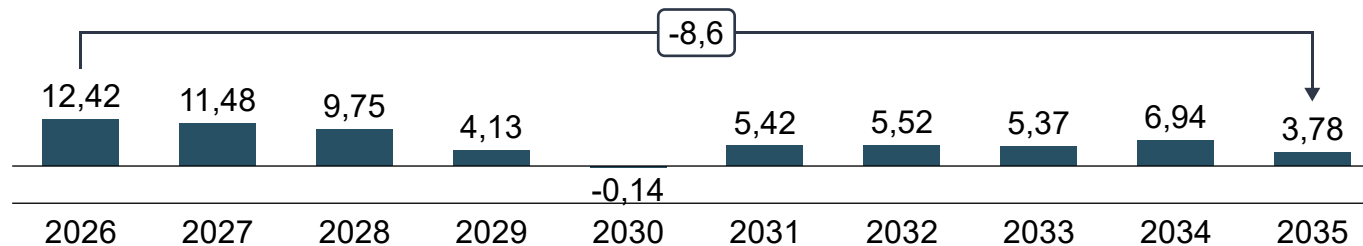
Markedspriser: Forventet kraftbalansen (TWh) for Norge som helhet

Strømstøtte: Forventet kraftbalanse (TWh) for Norge som helhet

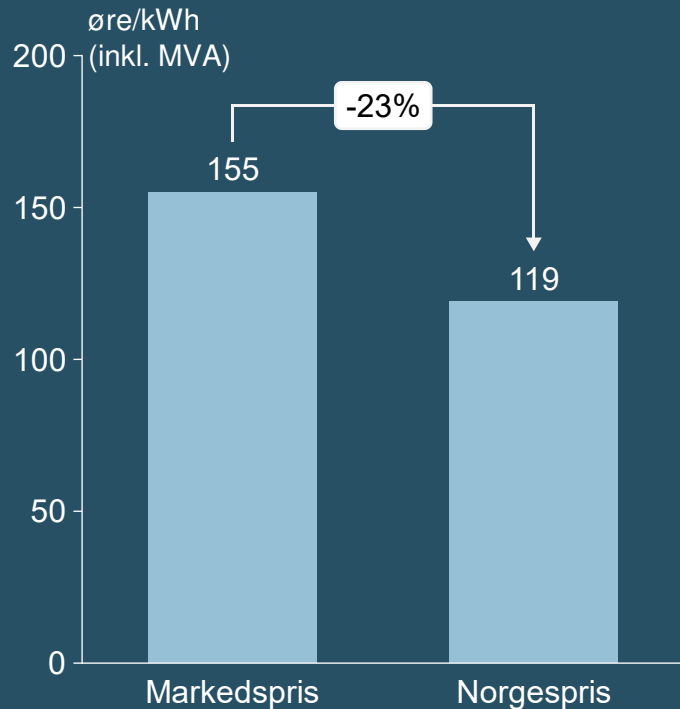
Norgespris+reduisert MVA nettleie: Forventet kraftbalanse (TWh) for Norge som helhet

Statens utgifter

Med Norgespris må staten dekke forskjellen mellom markedspris, nettleie m.m. (inkl. mva.) og Norgespris + redusert mva.

Husholdningenes strømutfgifter (forbruksvektet) i 2026

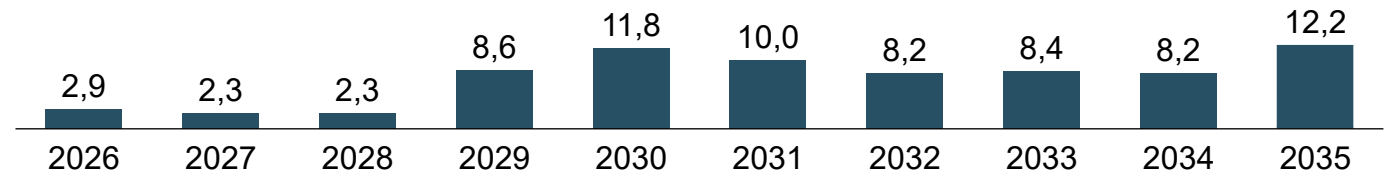

Kilde: Simuleringer med kraftmarkedsmodellen TheMA. I simuleringene har vi ikke tatt hensyn til eventuell respons i andre sektorer.

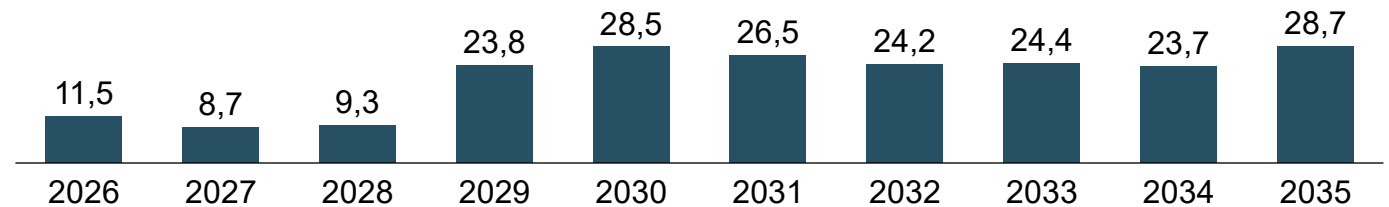
Statens utgifter med Norgespris blir 11 mrd. kr. eks. mva. (16 ink) i 2026, gitt våre forventninger til timepriser

Strømsstøtte: Forenklet beregning av statens utgifter i mrd. kr.

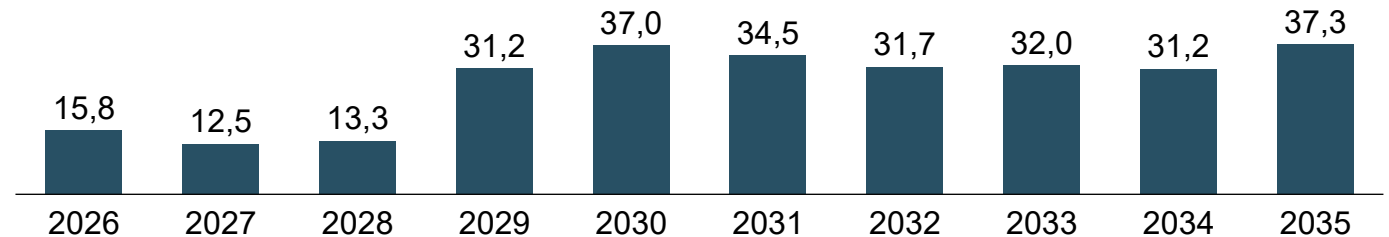
Ikke hensyntatt tak på 5 000 kWh og at hytter ikke får strømsstøtte

Norgesprisutgifter eks. mva.: Statens utgifter i mrd. kr. – Gitt Norgespris på 40 øre

Norgesprisutgifter inkl. mva.: Statens utgifter i mrd. kr. – Gitt Norgespris på 40 øre

Vi legger til grunn at alle strømkunder velger Norgespris. Dersom man legger månedlig forbruk fra SSB fra husholdninger til grunn, sammen med kvartalsvise forward priser for strøm fra EEX vil Norgespris koste 6,6 mrd. kr. 2026.

Alternativ til markedspris, strømstøtte og Norgespris: Forbruksuavhengig støtte til strømregningen

Problem: Forbruksavhengige energisubsidier gjør oss fattige

Med markedspriser kan en nordmann innenfor sitt månedsbudsjett velge:

Passe mengde strøm (litt lav innetemperatur)

Passe mengde restaurantbesøk

Med Norgespris begrenses mulighetene, som følge av energisubsidier og høyere skatt

Mer strøm enn han/hun er villig til å betale kostnaden for

Økt skatt/mindre off. tjenester for å finansiere energisubsidier

Færre restaurantbesøk, som følge av lavere disponibel inntekt og høyere strømutfgifter i restauranter

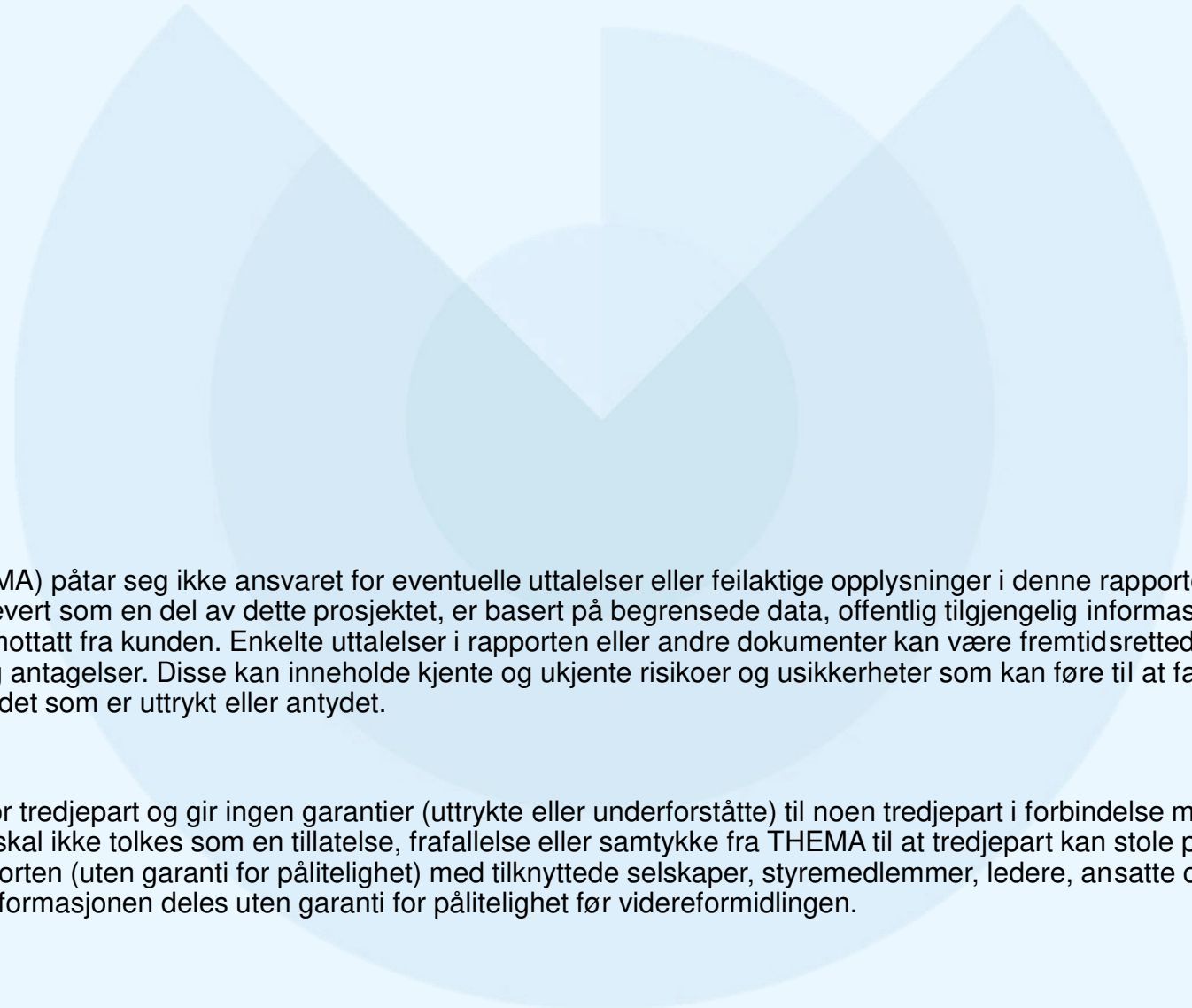
Alternativ: Forbruksuavhengig støtte til strømregningen

Noen alternativer:

- **Lik støtte per person**, for eksempel med mål om å gjøre gjennomsnittsregning lik snitt fra 2015-20
- **Strømstøtte basert på snittforbruk for lignende boliger** – Hver husholdning mottar strømstøtte for et forhåndsdefinert antall kWh

Ansvarsfraskrivelse

THEMA Consulting Group AS (THEMA) påtar seg ikke ansvaret for eventuelle uttalelser eller feilaktige opplysninger i denne rapporten. Funn, analyser og anbefalinger i rapporten, eller andre dokumenter levert som en del av dette prosjektet, er basert på begrensede data, offentlig tilgjengelig informasjon og kommersielle rapporter, samt eventuell informasjon og materiale mottatt fra kunden. Enkelte uttalelser i rapporten eller andre dokumenter kan være fremtidsrettede uttalelser basert på THEMAs nåværende vurderinger, modeller og antagelser. Disse kan inneholde kjente og ukjente risikoer og usikkerheter som kan føre til at faktiske resultater, presentasjoner eller hendelser avviker vesentlig fra det som er uttrykt eller antydnet.

THEMA fraskriver seg ansvar overfor tredjepart og gir ingen garantier (uttrykte eller underforståtte) til noen tredjepart i forbindelse med denne rapporten. En eventuell offentliggjøring av denne rapporten skal ikke tolkes som en tillatelse, frafallelse eller samtykke fra THEMA til at tredjepart kan stole på den. THEMA erkjenner og godkjenner at kunden kan dele rapporten (uten garanti for pålitelighet) med tilknyttede selskaper, styremedlemmer, ledere, ansatte og profesjonelle rådgivere, forutsatt at mottakeren skriftlig bekrefter at informasjonen deles uten garanti for pålitelighet før videreformidlingen.

Om THEMA:

THEMA Consulting Group er et spesialisert konsultentselskap som tilbyr ekspertanalyser og rådgivning for utvikling av kraftsektoren og omleggingen til et bærekraftig samfunn.

THEMA Consulting Group

Øvre Vollgate 6
0158, Oslo, Norge

Support@thema.no
<https://www.thema.no/>

Berlin Office

Albrechtstrasse 22
10117, Berlin, Deutschland